Állampolgári részvétel a kulturális örökség feltárásában

2014/12/16

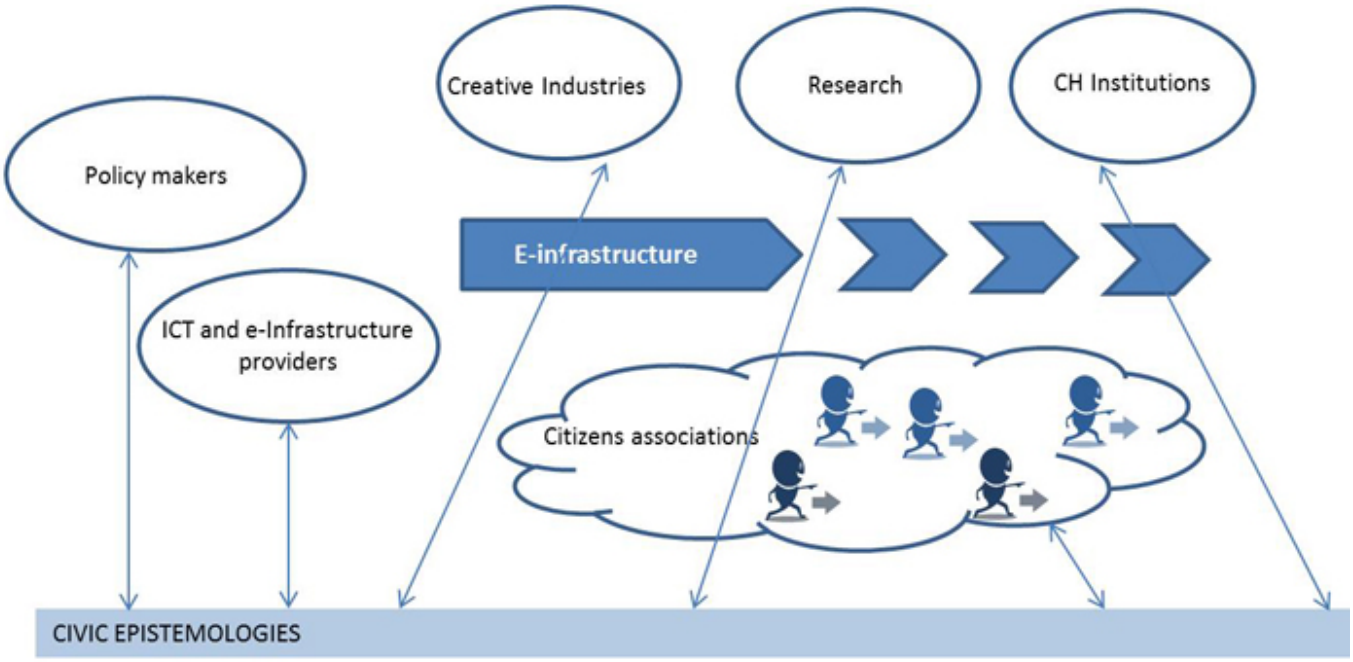

[1] Az utóbbi években világszerte egyre több sikeres, úgynevezett crowdsourcing [2] jellegű, azaz egyfajta közösségi ötletbörzére épülő együttműködés indult a kulturális intézmények, a digitális állományok fenntartói és a társadalom többi tagja között. Természettudományos területen az úgynevezett citizen science [3] (közösségi tudomány) módszere is működik, amelyet most a bölcsészetek terén is megpróbálnak több helyütt alkalmazni.

Mind a crowdsourcing, mind a citizen science egyfajta önkéntesség, amikor a civil résztvevők kisebb-nagyobb feladatot végeznek el az adott gyűjtemény számára (például egy nyers digitális képgyűjtemény valamilyen szintű feltárását, címkézését vállalták egy online felületen az intézményen kívüli szereplők). Az önkéntesek részint adatokat gyűjtenek, dolgoznak fel (citizen science), részint már meglévő állományok, halmazok feldolgozását, adatolását, nyilvánossághoz való közvetítését segítik (crowdsourcing). Sikeres esetben a felhasználók olyan nagy számát (crowd = tömeg) sikerül bevonni, hogy az jelentősen segíti például a feltáró, leíró munkát (amelyet aztán szakemberek ellenőrizhetnek, tovább pontosíthatnak).

A kulturális örökség kutatásában és a humán tudományok terén ezt a „munkamódszert” terjeszteni kívánó CIVIC Epistemologies [4], tizenegy európai ország részvételével 2014. augusztus 1-jén indult. A tizenhat hónapos projekthez az Országos Széchényi Könyvtár is kapcsolódott.

Hazai közgyűjteményekben is tapasztalható az a világszerte jellemző probléma, hogy a folyamatosan gyarapodó dokumentumok, tárgyak, iratok feldolgozása, nyilvánossághoz való közvetítése sokszor azért lassú, vagy áll le, mert nincs elegendő emberi kapacitás az adott munka elvégzésére.

[5]Az Ausztrál Nemzeti Könyvtárhoz hasonlóan, mely a hírlapok digitalizálása során a szövegfelismerő program által vétett hibák javításában kérte a civil résztvevők segítségét [6], az OSZK-ban is formálódik az igény egy hasonló együttműködésre: A több mint 500.000 darabból álló gyászjelentés-gyűjteményünket sok éve digitalizálta a mormon egyház, de az adatfeldolgozást csak külső önkéntesekkel tudnánk megoldani. Ezt a digitális állományunkat saját erőből csak nagyon sokára, ám külső segítséggel belátható időn belül közkinccsé változtathatjuk.

A CIVIC projekt többek között a közgyűjtemények területén igyekszik kutatni, felmérni az igényeket, lehetőségeket, és segítséget nyújtani ahhoz, hogy miként és milyen célból lehetne a külső önkénteseket, a civil szférát bevonni rejtett kincseink feltárásába, nyilvánossághoz való közvetítésébe.

Az OSZK a projekt résztvevőjeként felmérést végez, hogy a hazai közgyűjtemények mennyire ismerik a crowdsourcing fogalmát, vannak-e működő hazai példák? Ehhez készült az alábbi angol nyelvű kérdőív [7], amely december 19-éig kitölthető. Van-e igény, lehetőség a crowdsourcing alkalmazására, s melyek ennek a feltételei? A felmérés eredményeit közvetítjük a hazai közgyűjtemények felé.

Az OSZK kiemelt feladata a kulturális örökség intézményeiben olyan lehetőségeket keresni, amelyek keretében bevonhatók az online mozgósítható és motiválható civilek nagy tömegei, és biztosítható a tömegesen létrehozott, gyűjtött adatok minőség-ellenőrzése is.

Jövő júliusban a projekt egyik workshopját itt Budapesten, az OSZK-ban szervezzük, amelyre várjuk az érdeklődő hazai közgyűjteményeket is.
2014/12/16 - 09:49

Source URL: https://oszk.hu/en/hirek/civic

Links:
[1] http://www.civic-epistemologies.eu/
[2] http://hu.wikipedia.org/wiki/Crowdsourcing
[3] http://en.wikipedia.org/wiki/Citizen_science
[4] http://www.civic-epistemologies.eu
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/CE_picture.jpg
[6] http://www.nla.gov.au/content/newspaper-digitisation-program
[7] http://www.civic-epistemologies.eu/project/complete-the-online-survey/

[8] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[9] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon